

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobce: I., s. r. o.,** proti **žalovanému: Ministerstvo průmyslu a obchodu,** se sídlem Na Františku 32, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. 19889/02/4110 ze dne 3. 5. 2002,

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalovaného č. j. 19889/02/4110 ze dne 3. 5. 2002, kterým bylo zamítnuto žalobcovo odvolání proti předchozímu rozhodnutí Okresního živnostenského úřadu v Pardubicích č. j. ŽÚ/02/03298/R - 184 ze dne 8. 3. 2002, jímž byla žalobci uložena pokuta ve výši 5000 Kč za porušení § 31 odst. 16 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „živnostenský zákon“), k němuž mělo dojít porušením čl. VI bodu 16 zákona č. 356/1999 Sb., kterým se mění živnostenský zákon, a toto rozhodnutí potvrdil.

Žalobce namítá, že přestože žalovaný při stanovení výše pokuty vzal v neprospěch žalobce fakt, že náprava spočívající v doložení dokladu o vlastnickém nebo jiném právu

k objektům nebo místnostem, v nichž je sídlo společnosti, příslušným živnostenským úřadům, nebyla provedena a nezákonný stav trvá, nebyla ze strany správního orgánu I. stupně žalobci stanovena lhůta k odstranění tohoto stavu včetně poučení, že jeho neodstranění bude mít vliv na výši uložené pokuty. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, musí správní orgány poskytovat pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěli v řízení újmu. Tuto újmu však žalobce utrpěl, když v právě uvedeném smyslu nebyl poučen. Kromě toho žalobce namítá, že žalovaný v napadeném rozhodnutí nepravdivě uvádí, že důvodem, pro který žalobce navrhoval snížení vyměřené pokuty až o dvě třetiny, bylo doložení požadovaného dokladu ke dni 27. 3. 2002. Skutečným důvodem, pro který žalobce požadoval snížení pokuty, byl tentýž důvod, pro který nyní navrhuje zrušení napadeného rozhodnutí žalovaného, tj. porušení § 3 odst. 2 správního řádu. Proto tedy žalobce navrhuje, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém vyjádření shledává žalobu nedůvodnou. Pokud jde o žalobcem tvrzené porušení § 3 odst. 2 správního řádu, pak žalovaný má za to, že poučovací povinnost, jak ji uvádí žalobce, žalovaný nemá. Správní řízení bylo s žalobcem zahájeno dne 11. 2. 2002 a od tohoto dne žalobce nepochybně věděl, že porušil zákon a může mu být uložena pokuta. Rozhodnutí v I. stupni bylo vydáno dne 8. 3. 2002 a žalobce tak měl téměř čtyři týdny na to, aby provedl nápravu jemu vytýkaného nedostatku. Žalobce se však k podkladu rozhodnutí nijak nevyjádřil a žádné návrhy neuplatnil.

Žalobce práva repliky k vyjádření žalovaného nevyužil.

Pokud jde o příslušnost soudů k rozhodování v této věci, Vrchní soud v Praze, u něhož byla podle právního stavu účinného do 31. 12. 2002 žaloba podána, do tohoto dne ve věci nerozhodl. Dnem 1. 1. 2003 nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále „s. ř. s.“), jímž se mimo jiné řídí postup soudů, účastníků řízení a dalších osob ve správním soudnictví. Podle tohoto zákona se postupuje i ve věcech správního soudnictví, v nichž byla podána žaloba podle části páté hlavy druhé občanského soudního řádu, o níž soud nerozhodl do 31. 12. 2002. V souladu s ustanovením § 132 s. ř. s. tak tuto právní věc, v níž byla do 31. 12. 2002 dána věcná příslušnost Vrchního soudu v Praze, převzal a v řízení o ní pokračoval Nejvyšší správní soud, který ji podle § 130 odst. 1 s. ř. s. dokončil podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., a to bez nařízení jednání, neboť s takovým postupem soudu podle § 51 s. ř. s. nevyjádřili žalobce ani žalovaný svůj nesouhlas.

Z obsahu správního spisu předloženého žalovaným Nejvyšší správní soud zjistil, že správní orgán I. stupně zahájil se žalobcem správní řízení na základě zjištění, že žalobce nesplnil povinnost vyplývající pro něj z přechodných ustanovení čl. VI bodu 16 zákona č. 356/1999 Sb., kterým se mění živnostenský zákon, neboť ve stanovené lhůtě nedoložil doklad o vlastnictví nebo jiném právu k objektům nebo místnostem, v nichž je umístěno jeho sídlo. Dne 8. 3. 2002 pak správní orgán I. stupně vydal rozhodnutí, kterým žalobci uložil pokutu ve výši 5000 Kč. Při jejím stanovení vzal v neprospěch žalobce fakt, že náprava spočívající v doložení dokladu o vlastnickém nebo jiném právu k objektům nebo místnostem, v nichž má žalobce sídlo, nebyla provedena a nezákonný stav i nadále trval. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 18. 3. 2002 a žalobce proti němu podal odvolání. O něm rozhodl žalovaný dne 3. 5. 2002 napadeným rozhodnutím, v němž k žalobcově tvrzení o porušení poučovací povinnosti v témže smyslu, jak namítá i nyní v žalobě, uvedl, že správnímu orgánu nepřísluší upozorňovat na možné uložení pokuty či stanovovat dodatečný termín pro splnění

jeho povinnosti. Pro doložení dokladu byla stanovena zákonná lhůta, v níž žalobce doklad nepředložil. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 30. 5. 2002 a žalobce je napadl žalobou podanou k poštovní přepravě dne 17. 7. 2002, tedy včas.

Nejvyšší správní soud podle § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobního bodu, který žalobce uplatnil, a dospěl k závěru, že žaloba důvodná není.

Článek VI bod 16 zákona č. 356/1999 Sb., kterým byl s účinností k 1. 3. 2000 novelizován živnostenský zákon, ukládal podnikateli, který získal živnostenské oprávnění přede dnem účinnosti tohoto zákona, povinnost doložit živnostenskému úřadu do 1 roku ode dne účinnosti tohoto zákona doklady o vlastnickém nebo jiném právu k objektům nebo místnostem, v nichž je umístěno sídlo. Podle § 31 odst. 16 živnostenského zákona ve znění účinném v době rozhodování žalovaného (tj. ve znění zákona č. 458/2000 Sb.) je podnikatel povinen při provozování živnosti dodržovat povinnosti vyplývající z tohoto zákona a zvláštních právních předpisů. Podle § 65 odst. 1 písm. d) téhož zákona lze uložit pokutu do výše 100 000 Kč podnikateli, který porušuje povinnosti stanovené pro provozování živnosti zvláštními právními předpisy. Ve vztahu k § 65 odst. 1 písm. d) tohoto zákona je přitom povinnost vyplývající z čl. VI bodu 16 zákona č. 356/1999 Sb. třeba považovat za povinnost stanovenou zvláštním právním předpisem, jímž je právě tento zákon, jenž v čl. VI bodu 16 žalobci originárně uložil, aby ve lhůtě tam stanovené doložil živnostenskému úřadu příslušné doklady.

Skutečnost, že žalobce doklady o vlastnickém nebo jiném právu k objektům nebo místnostem, v nichž je umístěno sídlo, živnostenskému úřadu nepředložil, není mezi účastníky spornou. Stejně tak není mezi účastníky řízení sporu o tom, že žalobci byla uložena pokuta v zákonem stanoveném rozmezí. Sporu je mezi žalobcem a žalovaným o to, zda měl být žalobce před vydáním správního rozhodnutí informován o tom, že neodstranění závadného stavu, pro nějž je řízení vedeno, bude mít vliv na výši uložené pokuty, a zda mu k odstranění závadného stavu měla být stanovena lhůta. Žalobce dovozuje povinnost žalovaného v tomto směru z § 3 odst. 2 správního řádu.

Podle § 3 odst. 2 věty druhé správního řádu musí být účastníkům řízení správními orgány poskytnuta pomoc a poučení, aby pro neznalost právních předpisů neutrpěli v řízení újmu.

Ustanovením § 3 odst. 2 věty druhé správního řádu je kodifikována zásada součinnosti správního orgánu s účastníkem řízení. Takto široce pojatá zásada je pak dále rozvedena a blíže konkretizována v jednotlivých ustanoveních správního řádu, která přiznávají účastníkům řízení konkrétní procesní práva. Tímto konkrétním právem pak může být například právo účastnit se nařízeného ústního jednání podle § 21 odst. 2 správního řádu, právo nahlížet do spisu podle § 23 správního řádu, právo klást otázky svědkům a znalcům při ústním jednání podle § 33 odst. 1 správního řádu, právo vyjádřit se k podkladu rozhodnutí a ke způsobu jeho zjištění a právo navrhnout jeho doplnění podle § 33 odst. 2 správního řádu apod. Pokud jde o zásadu povinného poskytnutí pomoci a poučení účastníkům řízení, jejíž porušení namítá účastník řízení, tu je třeba taktéž naplňovat prostřednictvím dodržování konkrétních ustanovení, jež účastníkům řízení přiznávají určitá práva a správním orgánům naopak určité povinnosti. Tato zásada tak nalézá svoji konkretizaci například v povinnosti správního orgánu vyrozumět účastníka řízení o jeho zahájení, nebylo-li řízení zahájeno na účastníkův návrh, jak je podávána z § 18 odst. 2 správního řádu, vyrozumět účastníka řízení o skončení dokazování a možnosti seznámit se s podkladem rozhodnutí a doplnit

návrhy (jak vyplývá z již zmiňovaného § 33 odst. 2 správního řádu), poučit účastníka řízení o jeho procesních právech, jak ji lze dovodit například z § 47 odst. 4 správního řádu, a to ve vztahu k možným opravným prostředkům, jimiž lze rozhodnutí správního orgánu napadnout, oznámit správní rozhodnutí účastníkům řízení podle § 51 správního řádu nebo jej za řízení poučit o následcích nespolupráce se správním orgánem, vyžaduje-li ji správní orgán po účastníku řízení, jak ji lze dovodit například z § 41 odst. 2 správního řádu. Z žádného ustanovení správního řádu ani jiného předpisu, jenž by se na řízení před žalovaným či před správním orgánem I. stupně aplikoval, však nelze dovodit účastníkovo právo, podle něhož by v probíhajícím řízení měl být předem informován o tom, jakými konkrétními úvahami bude správní orgán veden při použití právních předpisů, na základě kterých bude rozhodovat o konkrétní výši pokuty, tj. jaké skutečnosti bude nakonec po skončení dokazování pro stanovení výše pokuty přičítat účastníkovi řízení k tíži a v čem bude naopak spatřovat okolnosti polehčující. Taková povinnost je správnímu orgánu podle § 47 odst. 3 správního řádu ukládána až pro odůvodnění samotného rozhodnutí. Zpravení účastníka řízení o tom, jakými zjištěnými skutečnostmi a z jakého důvodu bude v rozhodnutí determinováno jeho správní uvážení o výši sankce, která bude účastníkovi řízení udělena, nelze zaměňovat s právem účastníka řízení být obeznámen s předmětem řízení a s tím, co je mu ve skutečnosti správním orgánem vytýkáno, z pohledu jakého právního předpisu je jednání účastníka řízení zkoumáno a jaké podklady budou správnímu orgánu sloužit pro rozhodnutí ve věci. Vymezil- li tedy správní orgán zřetelně již v úkonu, jímž se žalobcem zahajoval správní řízení, pro jaké jednání je řízení vedeno, tj. jakého deliktu se měl žalobce dopustit a jakým konkrétním jednáním k tomu mělo dle správního orgánu dojít, a měl-li žalobce možnost seznámit se se všemi zjištěnými podklady, o něž bylo následně rozhodnutí správního orgánu opřeno, a ponechal-li úvahy v tom směru, jaké konkrétní skutečnosti budou rozhodnými pro stanovení výše pokuty v zákonem stanoveném rámci, až pro samotné rozhodnutí, jímž správní řízení končil a jímž pokutu udělil, pak správní orgán dostál svým povinnostem, jež mu předepisuje správní řád. Zohlednil-li pak za shora uvedené situace správní orgán při úvahách o výši pokuty skutečnost, že žalobce závadný stav, pro nějž bylo řízení vedeno, neodstranil ani v jeho průběhu, nebylo jakéhokoli důvodu tuto jeho úvahu vázat na předchozí výzvu učiněnou žalobci, aby závadný stav odstranil. Nejvyšší správní soud tedy žalobcově námitce nepřisvědčuje.

Ze shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. srpna 2004

JUDr. Milada Tomková

předsedkyně senátu